

Eesti Maaülikool

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Prantsuse masinaühistute omapära ja edu põhjused

Taavi Kiisk, MA

Tutvustus

- | *Coopérative d'utilisation de matériel agricole* (CUMA) on Prantsuse masinaühistu.
- | CUMA-d on:
 - | põllumajandusteenuseid pakkuvad ühistud;
 - | mille asutavad põllumajandustootjad iseenda heaks;
 - | investeerimaks ja kasutamaks ühiselt põllumajandustootmisega seotud masinaid, rajatisi ja töötajaid.

Ülesanded (1)

- | CUMA-del on võrreldes algusaegadega enam ülesandeid.
- | Enamik masinaühistuid haldab ja kasutab saagikoristuseks vajalikku tehnikat.
- | Osa CUMA-dest tegutseb ka põllumaa niisutuse, metsanduse ja maade kuivendusega.
- | Viimasel ajal on CUMA-de tegevus veelgi mitmekesisitunud ja need kasutavad mitmeid väikseid toidutöötlemise tehaseid.

Foto: [What about Cuma ? | Le réseau des Coopératives d'Utilisation de Matériel Agricole](#)

Ülesanded (2)

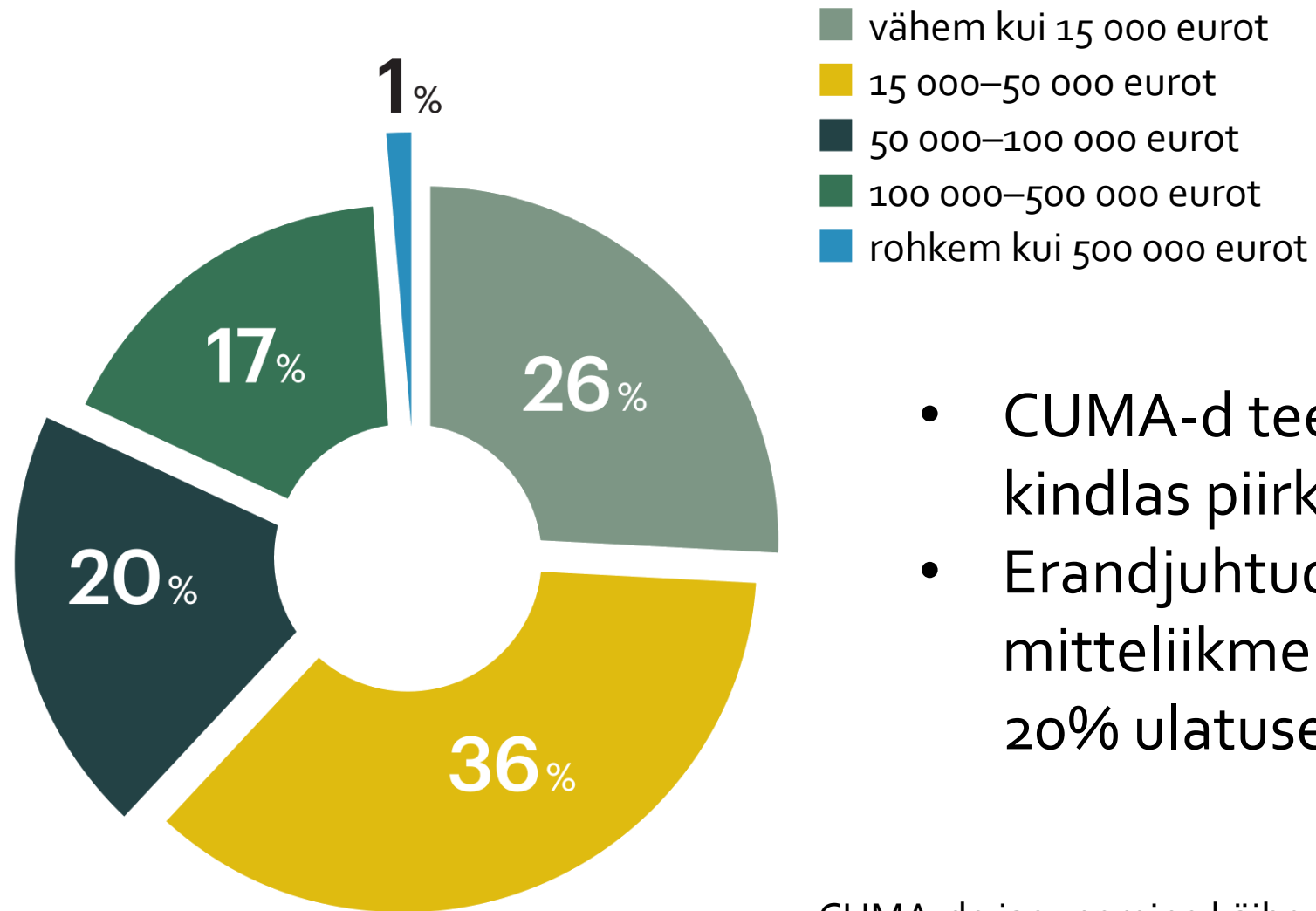
- | Samuti täidavad CUMA-d erinevaid sotsiaal-majanduslikke rolle.
- | Masinaühistud muutuvad maapiirkondades üha tähtsamaks, sest:
 - | paljud koolid kütavad katlaid CUMA-de tarnitud pelletitega;
 - | masinaühistud rendivad kohalikele omavalitsustele tehnikat.
- | Rääkimata traditsiooniliste ühistu väärtuste nagu eneseabi, vastutusvõime, demokraatia, võrdsus, õiglus ja solidaarsus edendamisest.

Foto: [Coopérative d'Utilisation de Matériel Agricole \(cuma\) | Facebook](#)

Demograafia

- | 2017. aastal oli Prantsusmaal 11 740 CUMA-t, kuhu kuulus 202 000 liiget ja kus töötas 4 700 inimest.
 - | Masinaühistul oli keskmiselt 23 liiget.
- | CUMA-de kogukäive 2017. aastal oli 624 miljonit eurot.
 - | Keskmiselt 60 000 eurot CUMA kohta, kusjuures investeringuid tegevate CUMA-de käive oli 79 000 eurot.
- | Masinaühistud investeerisid 2017. aastal 452 miljonit eurot.
- | CUMA-dele kuulus 254 000 põllumajandusmasinat.
 - | 87% masinaühistutest tegelevad koristustööde ja 81% põlluharimisega.

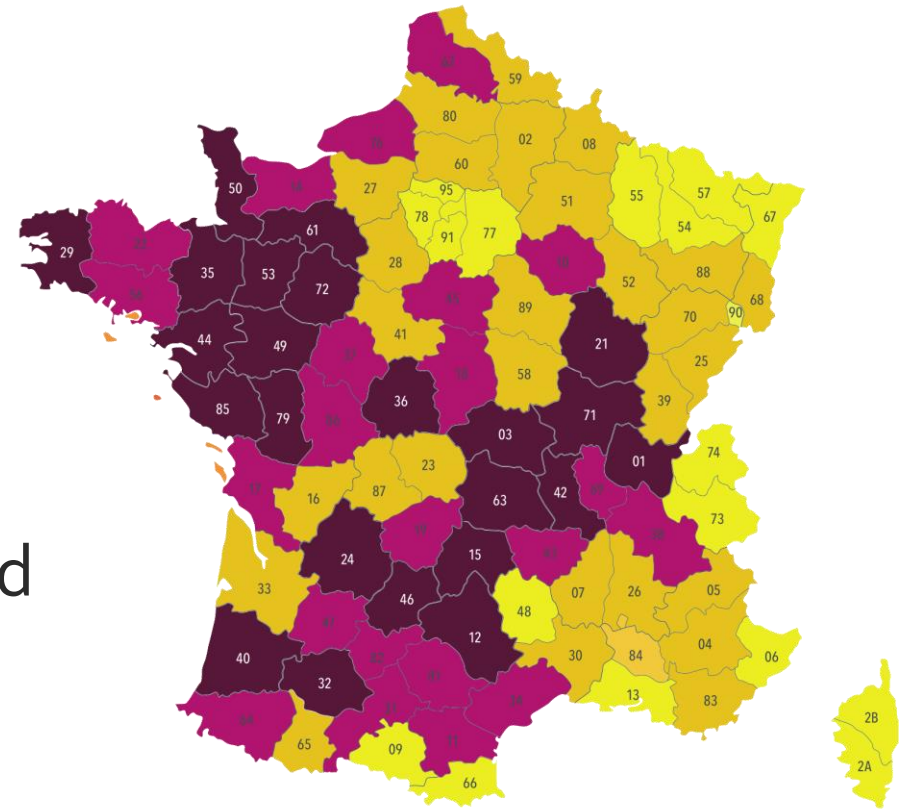

- CUMA-d teenindavad liikmeid kindlas piirkonnas.
- Erandjuhtudel võib teenindada mitteliikmeid, kuid mitte üle 20% ulatuses kogukäibest.

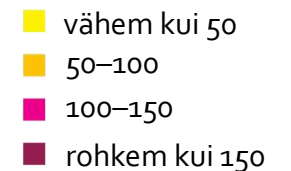
CUMA-de jagunemine käibe järgi.

Levik

- | CUMA-sid on enam piirkondades, kus tegeletakse loomakasvatusega.
- | Samas leidub neid ka väljaspool Prantsusmaad – CUMA-d tegutsevad Kanada prantsuskeelses Québeci provintsis ja sellega piirnevas Ontarios.

CUMA-de arv Prantsusmaal departemangude kaupa

FNCUMA

- | Fédération Nationale des Coopératives d'Utilisation de Matériel Agricole on katuseorganisatsioon, mis koordineerib CUMA-de võrgustikku.
 - | Sinna kuulub 80 kohalikku või piirkondlikku masinaühistut.
- | FNCUMA pakub CUMA-dele tuge ja nõu, abi otsustamisega, koolitusi ja üritusi, eestkostet ning tehnilisi andmeid.

Fédération nationale des Cuma
Coopératives d'Utilisation de Matériel Agricole

Foto: Cuma.fr, le portail du réseau Cuma | [Le réseau des Coopératives d'Utilisation de Matériel Agricole](#)

Allikas: [The french cuma network in international cooperative development abroad](#) | [Le réseau des Coopératives d'Utilisation de Matériel Agricole](#)

Ajalugu (1)

- | Teise maailmasõja lõpp tõi vajaduse korraldada ümber Prantsuse põllumajandus.
- | Selleks viidi ellu ridamisi ühistuid toetavaid poliitikaid.
- | CUMA-de asutamise aluseks olev seadus kuulutati välja 12. oktoobril 1945.
 - | Kuu hiljem asutati juba mainitud masinaühistute katuseorganisatsioon FNCUMA.
- | Prantsuse põllumehed pääsesid CUMA-de vahendusel ligi Marshalli plaani vahenditele.

Foto: [Marshall Plan - Wikipedia](#)

Ajalugu (2)

- | Paljud CUMA-d põrusid, sest huvitusid ennekõike uuest tehnikast ja mitte põllumeeste vahelise koostöö arendamisest.
- | Seetõttu hakkasid masinaühistud end alates 1950. aastate keskpaigast aeglaselt ümber korraldama.
 - | 1962. aasta seadusemuudatused aitasid muuta CUMA-de tegevust professionaalsemaks, eriti finantsjuhtimises ja raamatupidamises.
- | 1973. aasta naftakriis süvendas vajadust vähendada mehhaniseerimise kulusid.

Ajalugu (3)

- | 1980. aastate alguses sai hoo sisse CUMA-de võrgustik.
 - | Oma roll oli 1981. aastal ametisse astunud vasakpoolisel valitsusel.
- | Uus lähenemine kujunes välja 1990. ja 2020. aastatel, mille osadeks olid:
 - | põhjendatud mehhaniseerimine;
 - | traktorite ühiskasutus;
 - | ühine töökorraldus;
 - | planeerimistarkvara kasutamine.

Foto: [Le Club Partenaires Cuma France en Occitanie | Le réseau des Coopératives d'Utilisation de Matériel Agricole](#)

Edu põhjused (1)

I Kontekst

- I Prantsuse riigijuhid mõistsid õigel ajal masinaühistute toetamise eeliseid ja nende tähtsust põllumajanduses.
- I Seadusandlus lõi CUMA-de jaoks soodsa institutsioonilise keskkonna.

I Majanduslik põhjendus

- I Tootmisvahenditesse investeerimine oli ja on siiani kulukas.
- I Masinate ühiskasutus on eriti kasulik peretaludele ja teistele väikestele põllumajandusettevõtetele, mille investeerimisvõimekus on kesine.

Edu põhjused (2)

I Nokitsemine (*tinkering*)

- I Edukad ühistud muudavad aeg-ajalt oludega kohanemiseks oma organisatsioonilisi omadusi.
- I CUMA-de ajalugu näitab, et need on pidevas muutumises, tänu millele püsivad CUMA-d asjakohased tänapäevalgi.

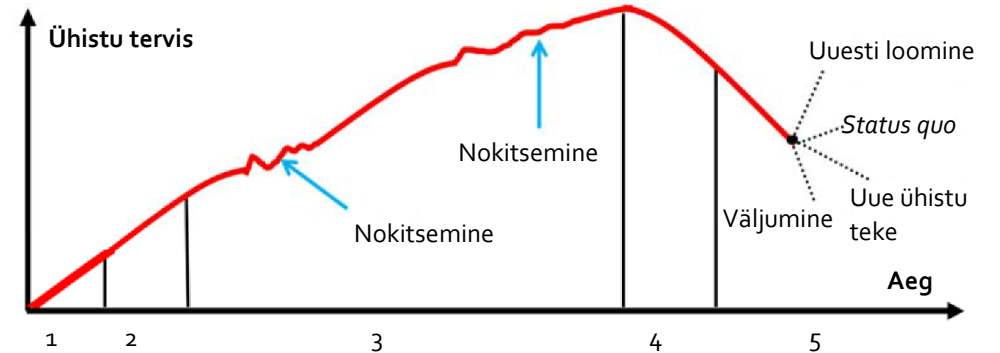

Foto: [Sustainability | Free Full-Text | A Life Cycle Explanation of Cooperative Longevity \(mdpi.com\)](#)

Ühistu elutsükli viis etappi:

- 1) põhjendus;
- 2) organisatsioonidisain;
- 3) kasv – hiilgus – heterogeensus;
- 4) äratundmine ja sisekaemus;
- 5) valik.

Õppetunnid

- | Masinaühistud leevendavad kapitali kaasamisega seotud probleeme.
- | Samuti kasutavad need efektiivselt olemasolevat tehnikaparki.
- | CUMA mudelit ei saa samas üks ühele teise konteksti tõsta.

Selle vajalikkus oleneb kohalike põllumajandusettevõtete investeerimisvõimekusest.

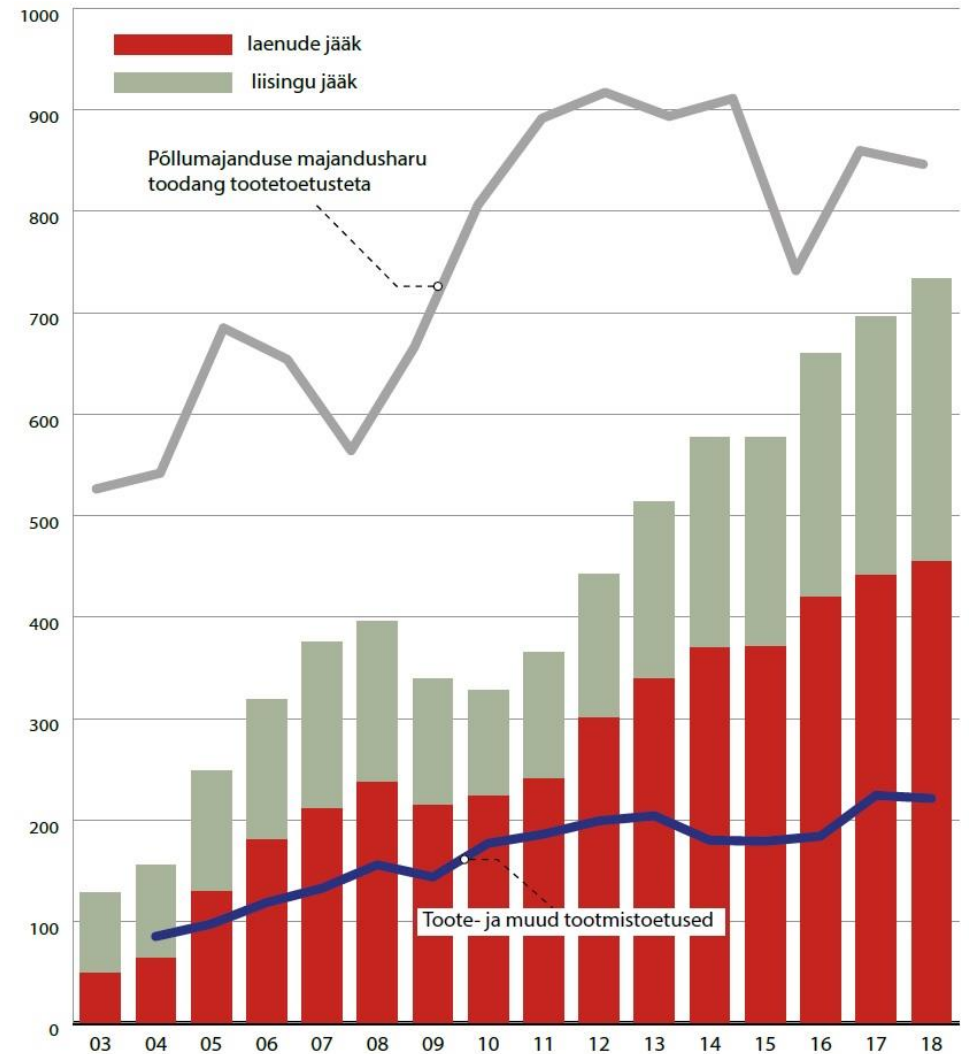

Foto: [Suure laenukoormuse ja madala tootlikkuse nõiaringis - Põllumehe Teataja \(pollumeheteataja.ee\)](https://www.pollumeheteataja.ee)

Kes soovib lugeda,

CUMA: masinaühistu Prantsuse moodi

Autor: Taavi Kiisk¹

22.08.2022

Nagu areneb põllumajandus, arenevad ka selle tööriistad. Nüüdsed põllutöömasinad on varasematest tootlikumad ja tõhusamad, aga need on samuti kallimad. Kulusid vähendab põllumajandustehnika ühine kasutamine masinaühistutes, mis kannavad Prantsusmaal nimetust CUMA.

[CUMA: masinaühistu Prantsuse moodi](#)
[- MES nõuandeteenistus \(pikk.ee\)](#)

leiab artikli pikk.ee-st.

Eesti Maaülikool

Toidu tootmisest ja põllumajandusest uut väärtust otsides: võimalused, vajadused ja valikud 03.11.2022 kell 10.00–14.15

Registreerida ja lisainfot saab aadressilt
<https://forms.gle/kMQhbJxirzJdk82c8>
või skannides ruutkoodi.

Tänan kuulamast!